

Ovih će dana na najvećem hrvatskom sajmu knjiga, Interliber, biti predstavljene i neke od biografija hrvatskih glazbenika. Među njima su knjiga Dubravke Bouše Krunoslav Kičo Slabinac – kad umjetnost dodirne dušu te biografija Alfi Kabiljo – Viva la musica! Živjela glazba!, koju je Kabiljo stvarao uz pomoć glazbenika i svog biografa Davida Danijela. A bit će ih još.

Ništa bez ghostwritera

Velik broj javnih osoba, osobito glazbenika s karijerama koje traju desetljećima, poželi svoj život ispunjen bezbrojnim anegdotama sa i iza scene podijeliti s obožavateljima, pa se odluče na autobiografiju. Ponekad se takve knjige pišu radi poticanja vlastite popularnosti, ali najčešće zato što se tijekom godina nakupi doista mnogi događaji, avantura i neobičnih događaja. U pravilu su to zapravo memoari koji se temelje na uspomena, osjećajima i sjećanjima, dok su autobiografije biografije pisane u prvom licu. Upravo to pisanje u prvom licu često postaje najveća zamka za mnoge glazbenike i glazbenice koji žele ovjekovječiti svoj život u književnoj formi.

Koliko god se činilo da svatko može pisati, dobre autobiografije i biografije zapravo su rijetke. Kako u svijetu, tako i kod nas, često se angažiraju tzv. ghostwriteri – profesionalni pisci, ponekad i književnici ili novinari, čije ostaje skriveno. Jedan hrvatski ghostwriter (poznat autoru teksta) ispričao nam je kako se takve autobiografije najčešće stvaraju na osnovi snimljenih intervjua koji se potom transkribiraju i uređuju. U konačnici o „dramaturgiji“ knjige odlučuje upravo ghostwriter, a glazbenici ga najčešće slušaju. On nastoji od materijala stvoriti zanimljivu priču, jer bez nje nema ni dobre autobiografije.

Freddie Mercury No. 1

Takvih zanimljivih priča ima bezbroj, ali ih treba znati uobličiti, napisati i posložiti tako da budu pitke i zanimljive za čitatelja – prije svega obožavatelja, ali i onima koji će to tek postati zahvaljujući pročitanoj životopisu neke glazbenika. Iako u Hrvatskoj autobiografije i biografije niču kao gljive poslije kiše, jedna od najprodavanijih i do sada je Freddie Mercury: Somebody to Love – Život, smrt i nasljeđe autora Marka Langthornea i Matta Richarda, objavljena paralelno s filmom Bohemian Rhapsody. Zahvaljujući tome, postala je jedna od najprodavanijih glazbenih biografija u Hrvatskoj u posljednjih desetak godina. Jedna od knjižara specijalizirana za takvu literaturu, prodala ju je u više od pet tisuća primjeraka, a prodavali su je i drugi.

Među najprodavanijim naslovima našle su se i biografije Ozzya Osbournea Posljednje pomazanje, Paula McCartneyja Lyrics – Moj autoportret kroz pjesme te Brucea Dickinsona iz Iron Maidena Čemu služi ovaj gun Gotovo da nema svjetski poznate zvijezde koja je na sceni barem dvadeset godina, a da nema svoju biografiju.

Najpopularniji – najisplativiji

U Hrvatskoj i regiji biografija je bezbroj – kao i samih glazbenika. Što je ime veće, to je više knjiga o njemu. Prednjače biografije o grupi Ekatarina Velika i Milanu Mladenoviću. Aleksandar Žikić napisao je Mesto u meć: – priča o Milanu Mladenoviću, Zlatimir Gajić Rok poeta Milan Mladenović, a Lidija Nikolić knjigu o prijateljici Margiti Stefanović Osećanja. O. Sećanja. Najprodavanija je ipak bila Magi – Kao da je bilo nekad Dušana Vesića, autora i dokumentarnog filma o EKV-u, koji je napisao i Šta bi dao da si na mom mjestu: Bijelo dugme

Među traženijima je i biografija Đorđa Balaševića Panonski admiral – Emocionalni vodič kroz diskografiju Đor Balaševića Ivana Ivačkovića, kao i Štulić: Biografija Hrvoja Horvata, autora i dokumentarca o Azri. Horvat je s Darkom Glavanom napisao i autoriziranu biografiju Prljavo kazalište: Sve je lako kad si mlad.

Glazbeni kritičari i biografi

Zlatko Gall napisao je opsežnu biografiju Olivera Dragojevića Oliver – Južnjačka utjeha te Trag u beskraj. Šibenski novinar Marko Podrug autor je biografija Elemental – Sve samo ne romantika i Vatra: 20 godina s preprekama. Mario Mihaljević napisao je knjigu o Novim fosilima Bend ljubavi i sreće, a Ivana Banfić objavila vlastitu Devedesete. Ante Perković još je 1997. objavio Dugi vikend u zemlji čudesa o grupi Pips Chips & VideoClips, te Rundek, između – knjigu o pjesmama. Aleksandar Dragaš napisao je Hladno pivo – Trening za umiranje, a pojavile su se i neočekivane biografije poput Mance – Tajna Starog Hrasta i kapitalnog izdanja o kultnoj novosadskoj grupi Luna, kao i Zabranjeno pušenje – Pamtim kao da je bilo danas.

Čeka se...

Zanimljivo je da mnoge najveće zvijezde hrvatske scene još nemaju svoje autobiografije. Na vrhu popisa želj: ona Gorana Bareta, karizmatičnog pjevača i pjesnika koji nikada nije skrivao svoje borbe s ovisnošću. Biogra Caneta, Gileta, Koje ili Davora Gopca zasigurno bi privukle golemo zanimanje. Dino Dvornik, nažalost, nije do svoju knjigu, iako bi jedna posthumno napisana zasigurno bila hit. Isto vrijedi za Edina Osmića (Edo Maajka), Damira Urbana, Huseina Hasanefendića, Jasenka Houru, Stjepana Jimmyja Stanića, Terezu Kesoviju, Radoj Šverko i Josipu Lisac.

Kamen spoticanja ili gol?

Unatoč brojnim pokušajima, rijetke su biografije koje uspiju izazvati iskru i prikazati glazbenika u novom svjetl otkriti nepoznate priče i trenutke koji su ih oblikovali. Mnogi se nisu odvažili progovoriti o vlastitim pogreškama: padovima ili prekretnicama. Napisati autobiografiju nije lako – ni onome tko ju piše ni ghostwriteru. Ipak, obožavatelji će uvijek s oduševljenjem čitati sve što su oduvijek htjeli znati o svojim rock herojima. Neki su se autobiografijama poskliznuli, a neki su njima zablistali još više.

Ovaj tekst objavljen je uz financijsku potporu [Agencije za elektroničke medije](#) iz Programa za poticanje novinarske izvrsnosti.

